

RESUMÉ

Název: OBRAZY VZTAHU MEZI HOSPODINEM A IZRAELEM V PROROCKÝCH KNIHÁCH STARÉHO ZÁKONA

Autor: Markéta Vítová

Cílem této práce bylo pomocí exegeze vybraných biblických textů popsat a vysvětlit obrazy, kterými izraelští proroci, inspirováni Duchem svatým, vyjadřují vztah mezi Hospodinem a izraelským lidem. Dále bylo cílem vyvodit z obrazů teologické poselství. Zvláštní zřetel je dán na obrazy z manželského a rodinného života a ze zemědělství.

Obrazy jsou východiskem pro to, jak o Bohu mluvit pravdivě, ale přitom ne natolik konkrétně, aby tím byl Bůh nějak omezen přílišným začleněním do světa. Navíc obrazy lépe vtáhnou posluchače či čtenáře do dění, vyzývají k zaujetí postoje a k odpovědi Bohu.

Texty, ve kterých je Hospodin nazýván otcem či matkou, vyjadřují, že Hospodin je otcem Izraele ve smyslu stvořitelském, je tedy původcem všech tvorů a člověk je vrcholem jeho díla, a Izrael je jeho vyvolený lid. Proroci mluví také o Božím úsilí vychovávat Izraele, který se často choval vůči Bohu vzpurně a neposlušal ho. Přitom Bůh dopouští, že na lid dolehnou různé těžkosti a zkoušky, které mají vést Izraelce ke změně smýšlení a chování. Perikopy, ve kterých je Hospodin přirovnáván k matce, ukazují bezpodmínečnost jeho lásky a péče vůči lidu. Použití obrazu Boha jako otce i matky navíc vypovídá o Boží transcenci nad pohlavími.

Hospodin také vystupuje v prorockých knihách jako snoubenec nebo manžel Izraele. Vyjadřuje, že Hospodin svůj lid nepřestává milovat ani tehdy, když se lid dopouští modloslužby, a je vždy ochoten mu odpustit a obnovit předchozí svazek.

V obrazech ze zemědělských prací je Hospodin přirovnáván zejména k vinaři nebo pastýři a Izrael k vinici nebo vinné révě a k ovcím. Ukazuje se zde, že Hospodin není lidu nějak vzdálený, ale že mu věnuje velkou péči, stará se nejen o lid jako celek, ale i o každého jednotlivce, ničí zlo v Izraeli. Sám se ujme svého vyvoleného lidu, slibuje jim pastýře, který bude opravdovým Hospodinovým služebníkem.

Starozákonní obrazy nacházejí značné uplatnění a naplnění v Novém zákoně, často je používal i sám Ježíš. Slouží zde zejména pro vyjádření vztahu mezi Kristem a církví. Všechny obrazy se vzájemně doplňují a ukazují široké spektrum Hospodinovy vynalézavé lásky k jeho lidu. Tyto prorocké texty volaly tehdejší Izraelce ke správnému životu ve věrnosti Hospodinu a byly povzbuzením v těžkých chvílích, když vyjadřují Hospodinovu stálou náklonnost vůči jeho lidu. I pro dnešní společenství církve a každého křesťana jsou bohatým pramenem duchovního života a vyzývají ho k odpovědi Bohu.